

Samverkan idéburen sektor och Region Östergötland (SIR)

Om betydelsen av gränsgångare, ankare och rep

Helixkonferens

2020-10-21

Agneta Halvarsson Lundkvist och Maria Gustavsson

Helix Competence Centre och

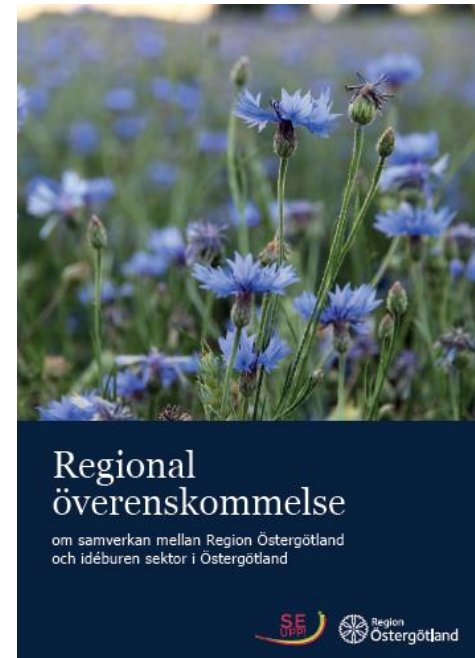
Institutionen för beteendevetenskap och lärande

Linköpings universitet

Varför detta forskningsprojekt?

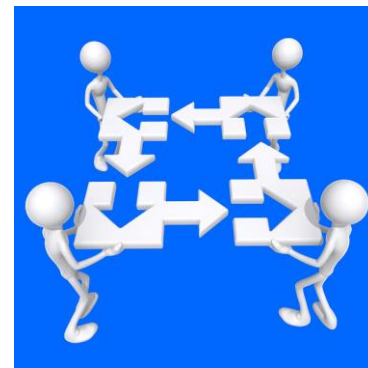
Sektorsöverskridande samverkan – för att möta välfärds- och samhälls- utmaningar:

- Välfärdsutmaningarna visat sig svåra lösa – uthållig samverkan en brist
- Begränsad forskning i svensk regional kontext

Studiens syfte

Syftet är att bidra med kunskap om sektorsöverskridande samverkan genom att undersöka hur samverkan mellan idéburen sektor i Östergötland och Region Östergötland organiseras och förutsättningar som möjliggör och utmanar lärande och samverkan mellan sektorerna.

Datainsamling:

- **7 intervjuer** 2019 (maj – aug.)
- Återkopplingsseminarium 2019 (okt.)
- **15 intervjuer** 2020 (feb.–mar.)
- Återkopplingsseminarium 2020 (sep.)
- **Observation** vid stormöten (6)
- Överenskommelsen och andra **dokument**

Exempel på frågeområden:

- Samverkan i stort – form, gemensamma mål, behov
- Förutsättningar – ägarskap, intra-organisatoriska och andra
- Gränsgångare och deras roller

Representanter idéburen org.	Tjänstemän Region Östergötland	Politiker	Anställd processledare
12	8	2	1

RESULTAT

Samverkan mellan sektorerna inget nytt

Traditionella samverkansformer

- *Dialoger*
- *Råd*
- *Föreningsbidrag*
- *Idéburet offentlig partnerskap (IOP)*

Samverkan för att ta fram Överenskommelsen

När gränsgångare möts finns stor potential för lärande och förändring:

- De kliver över sin organisations gränser och bär då med sig sitt sätt att göra saker på, sin kultur, sina verktyg och sin kunskap
- De träffar andra från organisationer med andra verktyg, kunskap etc.
- När gränsgångarna får tillgång till andras verktyg och kunskap är potentialen för lärande och utveckling hög
- ...men när organisationernas sätt att arbeta på är för olika kan de ha svårt förstå varandra

Ovan: Fritt efter Wenger, 1998

Resurser 2018

- Gränsgångarna
- 2 processledare (50 %), tack vare politiskt beslut om extra medel

Gränsgångare

Processer 2018

- Workshopar där politiker, tjänstemän från Regionen och representanter för idéburna möts
- Processer inom respektive sektor

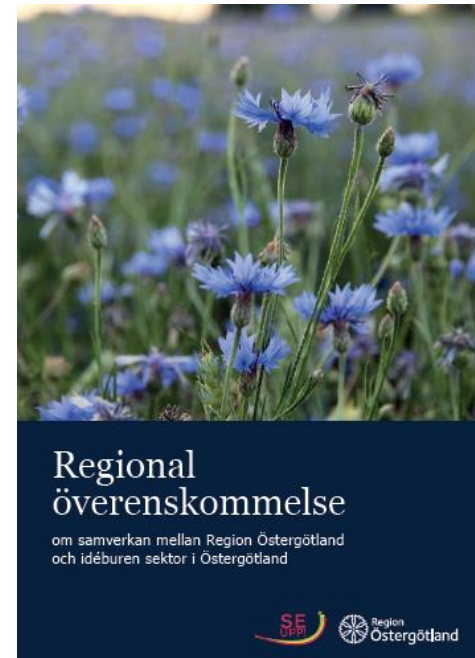
Överenskommelsen har fyra syften

Utöka och underlätta samt öka kunskap:

- a) Skapa utökad dialog mellan de idéburna organisationerna och RÖ
- b) Underlätta samverkan som stärker demokratin samt ökar delaktighet och inkludering av idéburna organisationer
- c) Öka kunskaper om respektive part, i syfte att skapa ett större förtroende och stärkt tillit mellan parterna

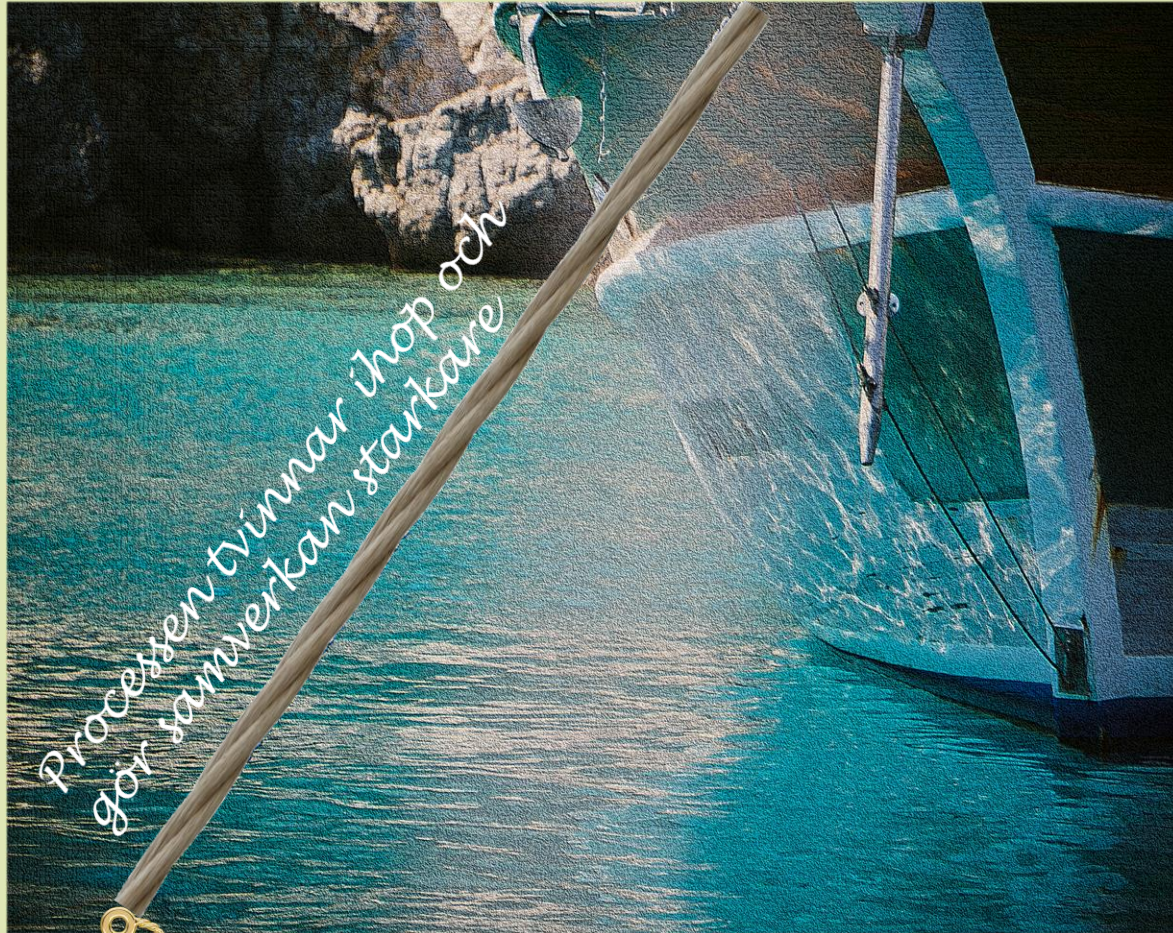
Utveckla nya lösningar:

- d) Tillsammans hitta lösningar på samhällutmaningar

<https://dokument.regionostergotland.se/regsam/Samh%C3%A4llsbyggnad/Regional%C3%B6verenskommelse.pdf>

Beslutsprocesser tvinnar rep och beslut blir till ankare

Viljan att hitta lösningar på samhällsutmaningar stimulerade till en förändringsresa genom samverkan

Samverkan för att ta fram Överenskommelsen kan ses som en beslutsprocess som resulterade i ett gemensamt ankare – Överenskommelsen

Genom samverkan blev repet som fästes i ankaret starkare, tråd för tråd som behandlades i workshoparna

Ankaret användes till del i traditionella samverkansformer ... men gränsgångarna ville fortsätta sin resa, tog med sig ankaret och repet och ...

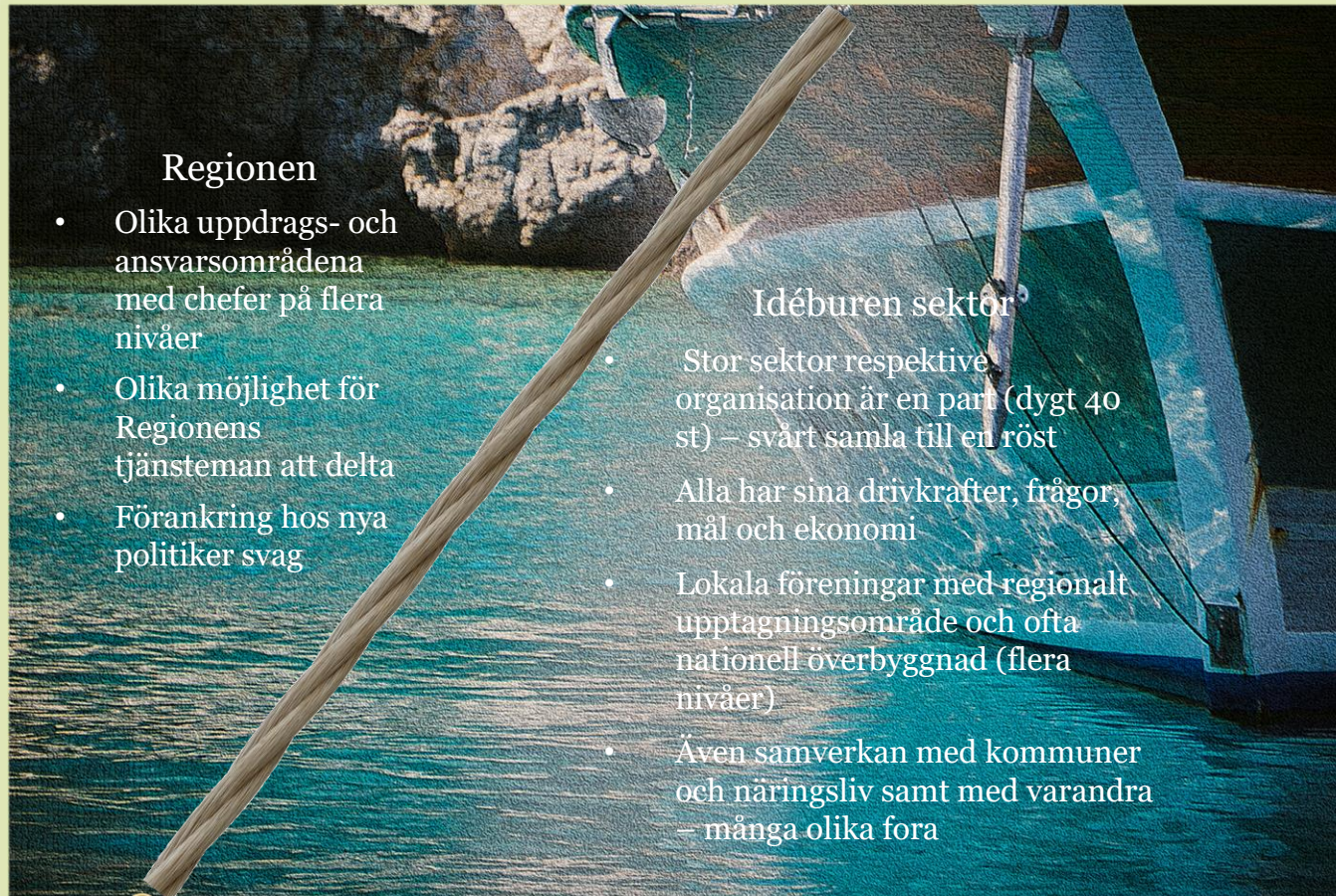
Överenskommelsen

...fortsatt samverkansresa enligt Överenskommelsen

- Representanter för idéburna organisationer
- Tjänstemän från Regionen
- Politiker

Några utmaningar i beslutsprocessen

Regionen

- Olika uppdrags- och ansvarsområdena med chefer på flera nivåer
- Olika möjlighet för Regionens tjänsteman att delta
- Förankring hos nya politiker svag

Idéburen sektor

- Stor sektor respektive organisation är en part (dygt 40 st) – svårt samla till en röst
- Alla har sina drivkrafter, frågor, mål och ekonomi
- Lokala föreningar med regionalt upptagningsområde och ofta nationell överbyggnad (flera nivåer)
- Även samverkan med kommuner och näringsliv samt med varandra – många olika fora

Resurser 2019 och framåt:

- Gränsgångare som samverkar inom ramen för befintlig tjänst, i konkurrens med andra arbetsuppgifter eller på sin fritid
- Ska tas från Regionens ordinarie verksamheter – inga öronmärkta medel och inga för processen specifikt anställda processledare

d) Tillsammans hitta lösningar på samhällsutmaningar

Hur skapa långsiktigt engagemang och uthållig samverkan mellan organisationer?

Ibland är inte möjligt att komma framåt i förändringsresan (beslutsprocessen) på grund av utmanande målkonflikter då olika organisationer har olika mål och flera hierarkiska nivåer som rör över dem.

Då kan man ta till ett nytt hjälpmedel som gör att parterna, för stunden kommer vidare i beslutsprocessen – ett nytt mindre halningsankare som kastas ut i okänt vatten men som alla är överens om i syfte att komma närmare ett beslut.

Med hjälp av små ankare kan beslutsprocessen ske i små (halnings-)steg som leder till ett expansivt (utvecklingsinriktat) lärande som möjliggör samverkan som resulterar i något nytt.

Fritt efter Anna-Lisa Sannino och Yrjö Engeström (flera källor)

Hur skapa långsiktigt engagemang och uthållig samverkan mellan organisationer?

Strukturer – nya ankare

*Måste in i Regionens styrstrukturer
(politiska beslut)*

*Göra stormöten till mer formella
beredningar inför politiska beslut*

*Måste in i Regionens
verksamhetsplaner och andra
dokument och handlingsplaner
(tjänstemannabeslut)*

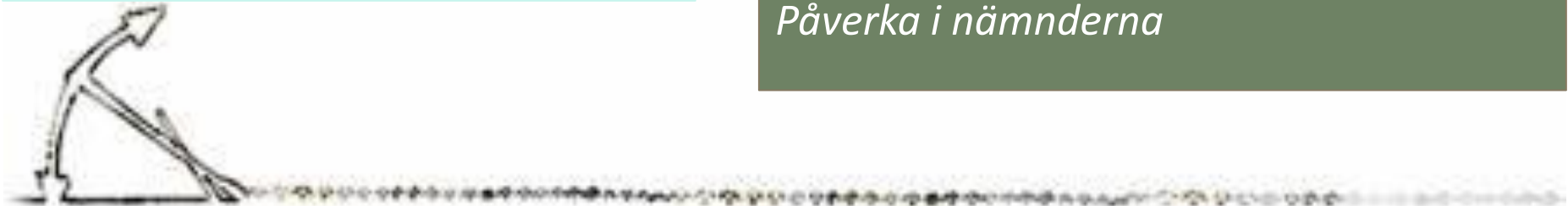
Processer – för att stärka repet

*Testa med en verksamhet ut mot en eller
flera målgrupper – köra igång*

*Utveckla mötesplats för de idéburna så
att de får mer kraft gentemot Regionen*

*Förankra uppåt och nedåt i de idéburna
organisationerna, exempelvis genom att
diskutera vad Överenskommelsen betyder
för dem*

Påverka i nämnderna

Tack!
Frågor?

maria.gustavsson@liu.se

agneta.halvarsson.lundqvist@liu.se